

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

23.09.2013 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

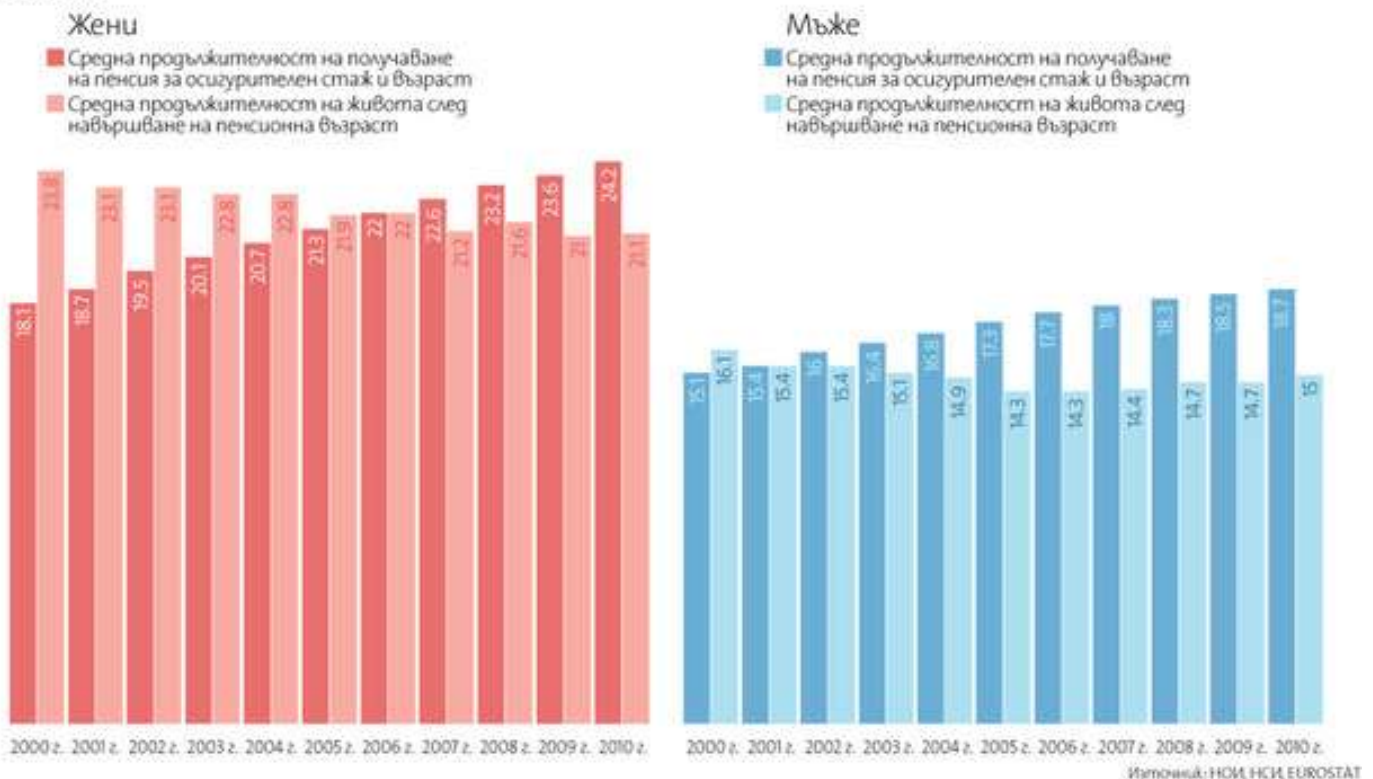
[Вестник Капитал daily](#)

✓ Пенсионерите получават пари все по-дълго

Основна причина са възможностите за ранно прекратяване на трудовия стаж

С шест години се е удължило времето, през което жените средно получават пенсии, за периода от 2000 г. до 2010 г. За мъжете пък увеличението е почти 4 години. Така, ако в началото на века хората са черпили от пенсионната система съответно по 18 и 15 години за двата пола, то през 2010 г. периодите са вече 24 години за нежния пол и почти 19 години за силния. Това показват данните, публикувани в бюлетина на Националния осигурителен институт (НОИ), за третото тримесечие на годината.

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ЖИВОТА И ПЕРИОД НА ПОЛУЧАВАНЕ НА ПЕНСИЯ В ГОДИНИ

Основната причина за това са възможностите за ранно пенсиониране - за втора и трета категория труд, а също и за военнослужещите. До началото на тази година те можеха да се пенсионира само с осигурителен стаж, без изискване за навършване на минимална възраст, но такава беше въведена от 2013 г. Старият режим обаче продължава да важи за други силови ведомства, като например МВР и ДАНС.

Къс живот, но и застаряване

За същия десетгодишен период обаче средната продължителност на живота до възраст, равна на пенсионната, за трета категория труд е намаляла, вместо да расте. Това означава, че увеличението на пенсионната възраст по Кодекса за социално осигуряване (КСО) е изпреварило реалния ръст на живота в пенсионна възраст. Все пак обаче периодът, през който хората от всички категории труд черпят от системата, е нараснал, като това се дължи на първа и втора категория труд, както и на военнослужещите, които се пенсионира по чл. 69 от КСО, става ясно от бюлетина на НОИ.

"В дългосрочен план стабилността на пенсионната система в България зависи в голяма степен от повишаващата се продължителност на живот и застаряване на населението", се казва още там. Всъщност обвързването на пенсионната възраст с продължителността на живота е модел, който управляващите вече обмислят и вероятно ще стане факт от 2015 г. Такъв механизъм вече е въведен в седем европейски страни. Той е препоръчителен и за България заради силно застаряващото население. Според скорошен доклад на Световната банка очакванията са след около 40 години работещите хора, т.е. тези, които създават добавената стойност в икономиката, да са с 40% по-малко. Това неминуемо ще доведе и до сериозен натиск върху пенсионната система, която и в момента страда от хроничен дефицит (около 2 млрд.

лв. за 2013 г.). Не на последно място автоматичното обвързване на двата показателя ще предпази системата от политически произвол и ще я подчини на обективни показатели.

Как може да се направи

Има два варианта за въвеждане на автоматичен механизъм, който да обвърже продължителността на живота с пенсионната възраст, обясняват експертите от НОИ в бюлетина. За отправна точка трябва да се избере възраст, която да е цяло число – например очакваната продължителност на предстоящия живот за жените на възраст 61 г. и тази за мъжете на възраст 64 г. Според последната прогноза на Евростат за 2014 г. първата е 20.8 години, а втората - 15 години, твърдят от НОИ. Така възрастта за пенсиониране може да се обвърже със средната продължителност на живота за вече минал период, като се ползват реални данни (например между 2000 и 2010 г.). Другият вариант е да се ползват прогнозни цифри и средният период на получаване на пенсия да остане постоянно число. Данните се преизчисляват обикновено на три години.

✓ Минималната работна заплата "изяжда" новите работни места

Според ново проучване 10 % увеличение на МРЗ намалява с 1.2 на сто общата заетост

Публикувано неотдавна изследване на политиките, свързани с минималната работна заплата (МРЗ), установява, че нейното съществуване или увеличаване може да не води до мигновени шокове при заетостта, както е разпространеното мнение, но се забелязва друг негативен ефект - върху нетния ръст на новите работни места.

Динамика

Проучването е фокусирано върху динамиката на заетостта, или т.нар. нетен ръст на новосъздадените работни места, вместо познатата досега практика да се акцентира върху общия брой работни места. Авторите откриват, че увеличаването на МРЗ намалява нетния растеж на новите работни места преди всичко заради ефекта на увеличаващите се разходи, в това число разходи при създаване на нови работни места.

Досега предходните изследвания не са разглеждали динамиката на заетостта. Това означава, че бавните корекции в резултат на увеличенията на МРЗ са трудни за разпознаване. Данните, изготвени от Business Dynamics Statistics, включват населението, което е част от бизнеса на неземеделски частни работодатели в периода 1977 - 2011 г. в САЩ. Те са взети от задължителните за работодателите данъчни справки, събирани от държавата ежегодно. Службата за статистическа бизнес динамика събира не само броя работни места по щат всяка година, но и броя новосъздадени/закрити такива заради увеличаване/съкращаване на персонала. Тези числа се използват за измерване на нивото на нетния растеж на нови работни места.

Резултати

Резултатите от алтернативното изследване са недвусмислени: по-високи минимални заплати водят до по-нисък нетен ръст на новите работни места. Всъщност 10% увеличение на МРЗ води до грубо половин процентен пункт намаление на ръста на новооткрити работни места, което е значително намаление. Сметките показват също така, че тези 10% увеличение в МРЗ водят до 1.2% намаляване на общата заетост. С две думи, сред новоназначените служители се наблюдава по-бавен растеж заради МРЗ.

Някои биха посочили, че 1.2% намаление на заетостта за период от 5 години е сравнително малко, а в същото време тези, които взимат МРЗ и продължават да са заети, ще печелят повече. И все пак този аргумент звучи по-скоро равнодушно спрямо тези, които все пак остават извън пазара на труда. В по-широк аспект е важно да се отбележи, че за разлика от предходни изследвания по темата авторите на новото изследване доказват, че значителен ефект все пак съществува, макар досега той да не е бил във фокуса на дискусиите.

Заключение

Като доказателство за откритата негативна връзка между МРЗ и новите работни места авторите на изследването посочват увеличение на минималното почасово заплащане на 12.50 във Федерален окръг Колумбия (САЩ), като това изискване се отнася само за големите търговци. Реакцията на веригата Wal-Mart е повече от красноречива - те обявяват, че просто няма да открият трите планирани нови магазина в окръга. Този отговор описва най-точно ефекта, установен от проучването - намаляване на нови, а не загуба на настоящи работни места.

Дебатите за или против увеличаване на МРЗ винаги ще бъдат на дневен ред. Проблемът е, че никой до момента не е обръщал внимание на прикрития ефект върху динамиката на заетостта в дългосрочен план. В случая трябва да се отбележи една открояваща се негативна тенденция, която би попречила на част от хората да развият умения и въобще да придобият трудов опит, защото повечето разходи за МРЗ са "изяли" инвестициите за нови работни места.

** Текстът е резюме на публикацията на Meer, J. и West, J. "The minimum wage and employment dynamics". Препечатва се от седмичния онлайн бюлетин на ИПИ.*

Вестник 24 часа

✓ 40 процента от фирмите ще наемат още хора до края на годината

40% от фирмите възнамеряват да разширяват броя на работниците си и ще търсят нови хора до края на тази година. Това показва проучване на Агенцията по заетостта сред работодателите, обяви пред "24 часа" шефката Камелия Лозанова.

Очакванията на агенцията са безработицата да не нараства през тази година въпреки приключването на проектите за временна заетост, обхващащи 50 000 души.

Фирмите, които са наемали работна ръка по тези мерки, задържат 20% от хората за постоянно, каза още Лозанова.

При младежите пък 50% остават на работа и след като държавата спре да субсидира работното им място.

Проектите, по които бяха заети 25 000 души, вече приключиха, но няма увеличение на безработицата, даде като пример Лозанова.

През есента 14 000 ще започнат работа по нови мерки за намаляване на безработицата, които финансира бюджетът, обяви още тя.

Вестник Стандарт

✓ Дават данък "лихва" за образование

Данък "лихва" няма да бъде премахнат, но парите от налога ще отиват за образование. Това съобщи преди началото на дебатите по управленската програма на правителството в парламента финансовият министър Петър Чобанов. Той нарече критиките от БСП "градивни". И натърти, че налогът върху лихвите ще бъде насочен изцяло за образователни разходи в Бюджет 2014. Справка от НАП за 7 месеца показва, че събраният данък върху лихвите до момента е в размер на 55 млн. лв. Увеличение на детските надбавки от догодина и индексирание на пенсиите обеща премиерът Пламен Орешарски при представянето на управленската програма в парламента. "Безспорно държавата не е в състояние да покрие дори минималните финансови критерии за подпомагане на всички социално слаби домакинства, затова усилията са насочени към най-уязвимите групи", каза министър-председателят. И допълни, че за него са приоритет иновациите и образованието, развитието на експортен бизнес, туризмът и секторът "зелена енергия". "Всяка критика е важна, особено доброжелателните критики", каза още Орешарски по адрес на по-твърдия тон от соцдепутати в последните дни, които се ядосаха на забавените обещания от страна на кабинета за увеличение на минималната работна заплата и оставането на данък "лихва". Шефката на социалната комисия Корнелия Нинова откри канонадата от въпроси към премиера. И то размахвайки предизборната програма на БСП. Нинова поиска да чуе ясната позиция на Орешарски за семейното подоходно облагане, минималната заплата, замразяването на възрастта и стажа за пенсиониране и разкриване на 250 000 работни места - все акценти от кампанията на социалистите от вота през май. "Четири въпроса имам към вас, господин Орешарски, питам Ви ще изпълните ли тези обещания. Ако да - кога, а ако не - защо. Гледайте отговорът да е "да", защото сме поели ангажименти", обърна се към премиера Нинова. И красноречиво му посочи текстове от червената предизборна книжка на Коалиция за България. Паметливи ГЕРБери веднага отбелязаха с усмивка, че преди 3 години по време на парламентарен контрол соцдепутатката скочи на лидера им Бойко Борисов с думите "Каня ви да излезем навън и да се разберам като мъже".

"Всичко, което е заложено в програмата, са наши задачи. Още тази есен ще започне обсъждане по швейцарското правило", обеща от парламентарната трибуна в края на дебатите Орешарски. И продължи с отговора си към Нинова: "По отношение на минималната работна заплата след около месец, когато внесем проектобюджета и тригодишната прогноза, ще видите базовите възможности за развитието на минималната работна заплата". "Никой никога не си е представил, че с магическа пръчка в следващ ден ще се създадат 250 000 работни места", каза още премиерът. А след това върна топката в полето на депутатите, като заяви, че истинските работни места разкрива частният сектор, който се нуждае от "добри управленски практики и законодателни промени".

✓ Нова банка помага на кметове за европарите

Общините ще получават в аванс средствата, които им се полагат от Брюксел

Нова държавноинвестиционна банка ще помага на кметовете да усвояват по-бързо европарите и да получават обратно възможно най-бързо направените от общините инвестиции. Това станало ясно на среща на вицепремиера Даниела Бобева с представители на туристическия бранш, обясниха хотелиери. Идеята е, след като държавните органи сертифицират направените разходи, те да бъдат изплащани от банката, която след проверката на Брюксел да си получава парите обратно от ЕС. Така кметовете ще разполагат с оперативни средства за други разходи и ще могат навреме да се разплащат с изпълнителите на проектите, от което ще намалее и междуфирмената задължнялост, която е най-големият бич за икономиката ни. Сега общините получават помощ за съфинансиране на проектите от фонд ФЛАГ, като правителството преговаря с Брюксел и за увеличение на средствата в него с 20-30 млн. евро. Макар да не засяга пряко туристическия бранш, мярката много ще помогне за рекламата на бизнеса ни в чужбина, обясни председателят на Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация Благой Рагин. Сега много малка част от общините заделят събрания туристически данък за реклама на страната ни като дестинация зад граница. Сред отличниците, които отделят 100% от събраното за реклама, са общините Велико Търново, Велинград и Сандански. А страната ни се нуждае от тези средства, за да използваме обстановката в света и да се наложим като дестинация както за развлечение, така и за културен и гурме туризъм, обясни Рагин.

✓ Фондациите в търговския регистър

Вицепремиерът Зинаида Златанова ще предложи всички юридически лица да влизат в търговския регистър. Идеята предстои тепърва да се обсъди и оформи, заяви Златанова пред Дарик радио. В момента в търговския регистър се вписват юридическите лица, извършващи търговска дейност, а тези с нестопанска цел влизат в Централния регистър

юридически лица с нестопанска цел. "Трябва да се направят промени в начина, по който се придобива българско гражданство, например - задължението да се говори български език", коментира още Златанова.

"За мен българското гражданство не е стока за продажба", отсече тя. Министерството на инвестиционното проектиране няма да управлява европейски средства, а ще спомага с логистични дейности по ключови проекти, коментира вицепремиерът по повод на критиките към новото ведомство. По повод казуса с дипломата на Искра Фидосова, вицепремиерът обясни, че има документи за юридическото ѝ образование, но липсват документите за стаж заради наводнение в архива.

[Вестник Преса](#)

✓ Нов инфраструктурен проект между Александрополис и Варна

Проектът ще позволи транспортирането на стоки към България да стане 10 пъти по-бързо, отколкото сега

"Компанията, която изпълнява инфраструктурните проекти на Гръцката железопътна организация, днес обяви, че е подписала споразумение за свързване на пристанището в Александрополис към националната железопътна мрежа с цел улесняване на товарните превози", предаде вестник „Катимерини“. Проектът е с бюджет 3,1 милиона евро и ще бъде изпълнен в рамките на една година.

Очаква се свързването да подобри значително превоза на товари от северното гръцко пристанище. Проектът е от важно значение за транспортирането на стоки към България, което в момента се извършва през Босфора.

Според експерти чрез железопътната връзка товарите ще стигат средно за 6 часа от Александрополис до българския град Варна, който е транзитна точка за стоките към ЕС. В момента товарният превоз през Босфора се извършва за 2,5 дни.

✓ Драгомир Стойнев: Бизнесът да каже как да се подобрят условията в страната

Основната цел на правителството е да подобри диалога с бизнеса, тъй като според министъра доверието се базира на диалог

"Нека самият бизнес да казва какво трябва да се промени, за да може чрез диалог да се подобри бизнес климата в страната". Това заяви министърът на икономиката и енергетиката Драгомир Стойнев по време на дискусия „Седемте европътя пред България до 2020: предизвикателствата пред бизнеса“. Стойнев отбеляза, че основната цел на правителството е да подобри диалога с бизнеса, тъй като според министъра доверието се базира на диалог. Икономическият министър определи състоянието на българската икономика като „меко казано не е от най-добрите“. Драгомир Стойнев даде за пример за стремеж към осъществяване на диалог с бизнеса именно подходът при подготвянето на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“

„Европа задава рамката на тези програми и нея ще я спазим, но пътят, по който ще минем, ще е пътят на българския бизнес“, подчерта Стойнев. По думите му - въпросът, който трябва да си задава правителството при подготовката на оперативните програми е – „за кого работим?“. „Трябва заедно да работим за просперитета на българската икономика, като ОП „Иновации и конкурентоспособност“ е програма на българското правителство или на българската администрация, а на българския бизнес“, посочи Драгомир Стойнев и отбеляза, че парите по тази програма трябва да се усвояват по най-бързия и правилен начин. Министърът на икономиката и енергетиката подчерта, че от Брюксел са дали зелена светлина, че ще има средства по мярката „Технологична модернизация“ по ОП „Иновации и конкурентоспособност“. „Въпросът не е да се биеш в гърдите пред избиралите, да се биеш в гърдите пред парламента за това, че си усвоил европейските средства. Въпросът е къде е ефектът за самия бизнес?“, коментира още министър Стойнев.